

Datum:
2024-11-06
Diarienummer:
MN-2024-10218

Yttrande

Revisorskollegiet

Yttrande över Revisorskollegiets granskning av miljönämndens tillsyn och kontroll Dnr SR-2024-37

Miljönämnden har beslutat att lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Miljönämnden ser positivt på den granskning som har utförts då det är viktigt att arbetssätten inom miljö- och hälsoskyddstillsyn och livsmedelskontroll fungerar väl för att skydda hälsa och miljö.

Brister i verksamhetens kvalitetsarbete, avseende exempelvis rutiner och mallar, har uppmärksamats sedan tidigare i förvaltningen och detta är en del av ett redan pågående kvalitets- och utvecklingsarbete. Revisionens rekommendationer har använts för att ytterligare utveckla nämndens verksamhet.

Yttrande över respektive rekommendation

Stadsrevisionen har lämnat fyra rekommendationer. Åtgärder kopplat till respektive område, tidsplan samt dess förväntade effekter beskrivs nedan.

Säkerställ att samtliga enheter vid avdelningen för miljö- och hälsoskydd upprättar respektive uppdaterar relevanta rutiner och mallar, inklusive interna mål för handläggningstider.

Miljöförvaltningen arbetar med en direktåtgärd för att ta fram interna mål för handläggningstider där det bedöms relevant. Arbetet förväntas ge en tydlighet för handläggarna i vad de förväntas leverera.

Förvaltningen kommer att gå igenom samtliga befintliga rutiner avseende relevans och innehåll. I översynen ingår även att bedöma om de behövs eller inte för att säkerställa effekt, riktning och rättssäkerhet. Rutiner som ligger på intranätet ska också tillgänglighetsanpassas. När detta arbete är gjort ska en analys av vilka andra rutiner som kan behöva tas fram genomföras och en plan för genomförande ske. Framtagandet av samtliga behövliga rutiner bedöms vara klart 30 juni 2026. Det finns ett flertal tidsatta delprocesser under perioden. De rutiner som bedöms extra viktiga och de som används ofta kommer att prioriteras. Den förväntade effekten av dessa åtgärder är att det finns relevanta och korrekta rutiner utifrån lagstiftning och vägledning samt en ökad samsyn och rättssäkerhet.

Förutom ovanstående ska förvaltningen gå igenom samtliga mallar. Mallarna ska förtydligas och klarspråksanpassas. Arbetet bedöms vara klart 30 juni 2025. Den förväntade effekten är ökad tydlighet och ökad rättssäkerhet.

Säkerställ att resurserna för miljö- och hälsoskyddstillsynen motsvarar behovet på lång sikt.

Under de senaste åren har ny lagstiftning tillkommit och staten har lagt nya tillsynsuppgifter på kommunerna utan statlig finansiering. Till viss del kan dessa tillsynsuppgifter finansieras via

taxor, men långt ifrån allt. Detta innebär att kommunernas tillsynsuppdrag ökat utan möjlighet till full kostnadstäckning. Kommunerna har därför behövt göra hårdare prioriteringar i sina tillsynsplaner vilket även gäller miljönämnden i Malmö. Nämndens bedömning är därför att tillsynsplanens ambition är rimlig utifrån förutsättningarna, då behovet även fortsättningsvis bedöms vara högre än de resurser som finns.

Trots detta har nämnden identifierat några åtgärder vars syfte i första hand är att säkerställa att behovsutredningen är korrekt. Det pågår sedan våren 2024 ett arbete i avdelningsledningen på miljö- och hälsoskydd kring att ha gemensam metodik för behovsutredningen för att möta Malmös samlade behov i en helhet.

Behovsutredningen och tillsynsplanen innehåller planering av hur mycket tillsyn som ska genomföras under året. I den modell som är framtagen av Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) överstiger tillsynsbehovet i normalfallet planen. Det beror på att vid bedömningen av tillsynsbehovet tas ingen hänsyn till tillgängliga resurser. Själva bedömningen av prioriteringar görs i tillsynsplanen av miljönämnden. Då är styrd och händelsestyrd tillsyn alltid prioriterad.

En direktåtgärd efter revisionens granskning är att en ny mall tas fram för tillsynsplanen, vilket innebär en likriktning i utformningen av kontrollplanen. Inför 2026 års tillsynsplanering ska också en ny modell för behovsutredning vara framtagen.

Under hösten 2024 har ett arbete startats för att omarbeta taxan för tillsyn enligt miljöbalken. Syftet med detta är att säkerställa att den riskvärdering som ligger till grund för bedömningen av hur mycket tillsynstid respektive bransch/verksamhetsområde betalar för, är korrekt. En stor del av behovet av tillsynstimmar styrs utifrån riskvärderingen som ligger till grund för taxan.

Nämnden vill också framhålla att det pågår ett arbete med att ständigt utveckla arbetssätten för att klara de ökade uppgifter som åläggs kommunen.

Tydliggör hur miljöinspektörerna ska dokumentera tillsyn på ett likvärdigt sätt, samt säkerställ att debitering av nedlagd tid och fakturering görs på ett likvärdigt sätt.

Det finns redan i dag rutiner för hur debitering och fakturering ska ske. Det finns inom avdelningen för miljö- och hälsoskydd två olika sätt att fatta beslut om debitering. Revisionen har påpekat att dessa båda sätt inte är likvärdiga. Arbetssättet med att jobba med integrerad faktura och beslut har varit en del av avdelningens arbete med effektivisering vid debitering av timavgifter. Integrerad faktura används i första hand i ärenden som har återkommande faktureringar och där motparten har kännedom om att fakturering kommer att ske under hela ärendegången. Kommunikation om att avgift kommer att tas ut görs löpande. Separata avgiftsbeslut och faktura, som är mer tidkrävande, används i första hand i ärenden där tillsyn och eller fakturering sker vid enstaka tillfällen. När arbetssättet infördes gjordes bedömningen att båda sätten att debitera innebär att tillräcklig information finns för att uppfylla kraven i förvaltningslagen. Miljöförvaltningen ska dock se över detta för att säkerställa att beslutstyperna är likvärdiga.

Med anledning av att revisionen funnit en diskrepans kring hur tidsredovisning av tid för uppstart av ärenden sker så kommer förvaltningens rutin om tidsredovisning och debitering att förtydligas. En direktåtgärd har genomförts som innebär att handläggare tidrapporterar uppstartsregistreringen av ett ärende oavsett om det är en assistent eller handläggare som utför uppgiften. Åtgärden får effekten att verksamhetsutövare likabehandlas.

Uppföljning månadsvis på personnivå sker redan inom de flesta enheter men kommer omgående att utökas. Effekten blir en likställd tidsredovisning, debitering och fakturering.

Förvaltningen kommer att arbeta fram en gemensam rutin för operativ tillsyn inom miljö- och hälsoskyddsavdelningen. Denna bedöms vara klar den 31 mars 2025 och få effekten att dokumentationen och arbetssättet för gemensamma moment inom tillsynsarbetet likriktas.

En viktig aspekt i likvärdig tillsyn och dokumentation är introduktionsutbildningarna. Dessa finns både på förvaltningsnivå och på avdelningsnivå. I samband med att gemensamma rutiner uppdateras eller tas fram ska det också säkerställas att introduktionen ger nyanställda rätt information.

Tydliggör i uppföljning och utvärdering vilka faktiska nedprioriteringar av behovsprioriterad tillsyn som har gjorts under perioden och vilka konsekvenser detta får på väsentliga områden.

Som nämnts ovan kommer nämnden att ta fram en ny mall för tillsynsplanering som ska vara klar inför nästa beslut om tillsynsplan. I denna kommer förväntade effekter av eventuella nedprioriteringar att beskrivas samlat.

I nämndsbudget 2025 kommer statistik avseende grunduppdraget att återinföras för att ge en tydligare koppling mellan tillsynsplan och nämndens budget.

Inför uppföljning av verksamhetsåret 2025 kommer en ny rutin att vara framtagen som beskriver vilka eventuella nedprioriteringar som behövt ske samt bedömning om vilken effekt de har haft under verksamhetsåret och förväntas få under kommande verksamhetsår.

Ett arbete pågår för att säkerställa en kontinuerlig uppföljning av den behovsprioriterade tillsynen på förvaltnings- och nämndsnivå.

Ordförande

.....
Sofia Hedén
.....

Sekreterare

.....
Emelie Andersson
.....